

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА**

55-1501/15
Београд
ЉС

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

дел.бр. ~~46367~~ датум ~~16.12.2014~~

**РЕПУБЛИЧКИ ФОНД ЗА ПЕНЗИЈСКО И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ**

БЕОГРАД
др Александра Костића 9

Поштовани,

Актом 01 Број: 181-46/15 од 7. 9. 2015. године, доставили сте одговор на Мишљење са препорукама Заштитника грађана, бр. 55-1501/15 од 29. 6. 2015. године, које се односи на примену Закона о привременом уређивању начина исплате пензија („Сл. гласник РС“, број 116/14). У достављеном одговору навели сте да предмет регулисања поменутог закона не представља самосталну управну ствар, односно одредбе тог закона директно се примењују, пошто није реч о утврђивању износа пензије. Из наведеног извучите закључак да нема основа за доношење решења по овом закону, због чега се корисницима доставља само обавештење. Такође, истичете да је Ваш став у складу са мишљењем Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, бр. 011-00-00664/2015-07 од 6. 7. 2015. године.

Имајући у виду ваше наводе неспорно је, како за Заштитника грађана тако и за Фонд да предмет регулисања поменутог закона представља управну ствар, такође неспорно је и за Заштитника грађана да се поменуте одредбе закона директно примењују. Једино спорно са становишта Фонда, из чега доносите закључак да код примене Закона не треба доносити управни акт, јесте став да „умањење пензија“ није „самостална“ управна ствар.

У вези става који износите, као аргумент за непоступање по препоруци Заштитника грађана наводимо следеће:

Законом о управним споровима („Сл. гласник РС“, бр. 111/09) **управна ствар дефинисана је**, као појединачна неспорна ситуација од јавног интереса у којој непосредно из правних прописа произилази потреба да се будуће понашање странке ауторитативно правно одреди.

У правном систему Републике Србије ово је тренутно једини закон који дефинише управну ствар. Истовремено чланом 1. Закона о општем управном поступку („Сл. лист СРЈ“, бр. 33/97 и 31/01 и „Сл. гласник РС“, бр. 30/10), прописано је да су по овом закону дужни да поступају државни органи кад у управним стварима, **непосредно примењујући прописе**, решавају о правима, обавезама или правним интересима физичког лица, правног лица или друге странке, као и кад обављају друге послове утврђене овим законом.

Имајући у виду наведено као и то да ниједан од ова два закона која се баве дефинисањем управне ствари и управним поступањем, не познаје појам „самосталне“ и „несамосталне“ управне ствари, већ јасно регулишу да када се ради о управној ствари, односно када државни органи **непосредно примењујући прописе** решавају о нечијем праву, обавези или правном интересу, дужни су да поступају у складу са Законом о општем управном поступку. Законом о општем управном поступку прописана је обавеза органа надлежног за решавање, да на основу одлучних чињеница, донесе решење о управној ствари која је била предмет поступка (чл. 192. ст. 1). Дакле, Закон о општем управном поступку, на чију примену упућује и Закон о пензијском и инвалидском осигурању, изричито прописује да државни органи **непосредно примењују прописе** приликом решавања о правима, обавезама и правним интересима странака а инструмент за непосредну примену закона управо и јесте одговарајући управни акт.

Да се у конкретном случају ради о управној ствари и решавању о праву пензионера, потврдио је и Уставни суд када је одбацивши иницијативу за оцену уставности наведеног закона констатовао да су основане тврдње иницијатора да пензија стечена у складу са Законом о ПИО представља имовину пензионера и да се овим Законом уводе интервентне мере којима се ограничава имовинско право пензионера.

Мишљење Министарства за рад запошљавање, борачка и социјална питања са којим, како сте изнели, делите став, је за Заштитника грађана неприхватљиво. Наведено мишљење је неприхватљиво са становишта свега овде изнетог а посебно је неприхватљив и споран, са становишта Уставне гаранције права грађана на правно средство, део мишљења у ком Министарство правда поступање Фонда ПИО који у примени овог закона не доноси решења, јер би израда решења о умањеним износима пензија, као и решавање по жалбама, и вођење управних спорова додатно, веома оптеретило Фонд ПИО, односно Министарство сматра да није целисходно водити 600.000 управних поступака, односно поступака по жалбама и, евентуално, управних спорова.

Иако је овакав став Министарства, као органа задуженог за примену прописа (од Устава, закона па надаље) непримерен његовим надлежностима, он суштински потврђује став Заштитника грађана да је у сваком конкретном случају неопходно Закон **непосредно примењивати** доношењем решења. Очигледно и само Министарство није сигурно у будуће исходе спорова по питању „ограничавања“ права грађана (како то Уставни суд сматра) које је овим законом уведено (интервенисано) и има бојазан да би се велики број пензионера жалио, па подржава незаконито поступање Фонда који без решења у појединачном случају (без правног основа) смањује права већ утврђена другим решењем, сматрајући да ће на тај начин обесхрабрити многе да преиспитују акте о смањењу пензија. Нажалост, иако се на тај начин отежава пензионерима остваривање Уставом гарантованог права на редовно правно средство, наведено поступање не може заштитити ове органе и Републику Србију од евентуалних судских поступака, обзиром да је странкама које захтевају управни акт а не добију исти у примереном року, омогућена судска заштита у Управном спору кроз тужбу због тзв. “ћутања управе.

Сходно наведеном, Заштитник грађана поново истиче потребу поступања Фонда по датом Мишљењу са препорукама, односно Мишљењу да је РФПИО у обавези да, у извршењу Закона о привременом уређивању начина исплате пензија, у сваком конкретном случају, по службеној дужности, донесе појединачно решење којим ће утврдити нов начин исплате пензије. Истим актом, обавестиће корисника пензије како је дошло до умањења пензије и истовремено му омогућити коришћење Уставом и законом гарантованог права на жалбу или друго правно средство против одлуке којом се одлучује о његовом праву.

С поштовањем,

ЗАМЕНИЦА ЗАШТИТНИКА ГРАЂАНА

Доставити копију:

- Влади Републике Србије;
- Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања;